

SPRS

STRATEGIJA PROSTORSKEGA
RAZVOJA SLOVENIJE

**STRATEGIJA
PROSTORSKEGA RAZVOJA
SLOVENIJE 2050**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

SPRS 2050

SZLOVÉNIA TERÜLETFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

SZLOVÉNIA TERÜLETFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA 2050

SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM

SZLOVÉNIA TERÜLETFEJLESZTÉSI STRATÉGIATERVEZETÉNEK ÖSSZEFOGLALÓJA 2050

SZLOVÉNIA TERÜLETFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA 2050

Tartalom

1 Bevezető

2 Területfejlesztési jövőkép 2050-ig

3 Szlovénia területfejlesztési céljai

4 Szlovénia területfejlesztési koncepciója

5 Irányelvek a területfejlesztési célkitűzések eléréséhez és a területfejlesztési koncepció megvalósításához

6 Fejlesztési irányelvek és a közpolitikák kialakítása

1 BEVEZETŐ

Szlovénia Területfejlesztési Stratégiája a Szlovén Köztársaság alapvető stratégiai dokumentuma, (a továbbiakban: stratégia), amely a Területrendezésről szóló törvény alapján (ZUreP-2, SZK HK; 61/2017. szám; a továbbiakban: törvény) Szlovénia 2030-ig tartó fejlesztési stratégiájával összefüggésben (a Szlovén Köztársaság Kormánya, 2017. december) és más állami fejlesztési jogszabályokkal és az EU fejlesztési céljaival összefüggésben meghatározza az ország hosszú távú stratégiai céljait és a térség tevékenységeinek fejlesztési irányait. A stratégia magában foglalja: az ország területfejlesztésének jövőképét, hosszú távú céljait és a területfejlesztés hosszú távú koncepcióját, a prioritásokkal és a célok elérésére vonatkozó irányelveivel együtt. Az alapvető iránymutatásokat a 2050-ig tartó hosszú távú perspektívára készítik el. A Stratégia célkitűzéseinek középtávon történő megvalósításához Cselekvési program készül a 2020–2030 közötti időszakra, részletesen meghatározott tevékenységekkel, kivitelezőkkel, eszközökkel, határidőkkel és forrásokkal.

A stratégia a területi kohézió javítására törekszik, amely biztosítja az ország valamennyi területének kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődését azáltal, hogy figyelembe veszi és kihasználja az endogén térbeli lehetőségeket (forrásokat). A paradigma a térbeli hatékonyság (erőforrás-hatékonyság, a területek összeköttethetőségének és gazdasági versenyképességének javítása), a térbeli minőség (a lakókörnyezet- és a természeti környezet minősége, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés), valamint a térbeli identitás erősítésére (a helyi ismeretek, a közösséghez való tartozás és a közösségi jövőkép javítása) támaszkodik. A térbeli kohézió a tér három dimenzióját köti össze: a fizikai, a gazdasági és a társadalmi-kulturális dimenziókat. A stratégia minden szinten ösztönzi a térbeli megközelítést, és kiemeli az érdekelt felek és a polgárok bevonásának szükségességét, valamint aktív részvételüket a területrendezési folyamatban.

A stratégia a területfejlesztés jövőképével, céljaival és koncepciójával foglalkozik, megcélozva a kulcsfontosságú fejlesztési kihívásokat és a térbeli trendeket. A fejlesztési kihívások és problémák a jövőben várhatóan még intenzívebbek lesznek, és ezért jelentős hatást gyakorolnak a területfejlesztésre. A stratégia reagál a változó nemzetközi körülményekre, valamint a társadalmi és gazdasági tendenciákra, amelyek területi és regionális következményeket vonnak maguk után az EU szintjén és Szlovéniában is:

- a demográfiai változásokra
- az éghajlatváltozásra regionális specifikus hatásokkal,
- Szlovénia fosszilis tüzelőanyagoktól való energiafüggettségének csökkentésére és az alacsony széndioxid-kibocsátású társadalomra való átmenetre,
- a gazdasági globalizációra,
- a városok új szerepére,
- a természet védettségi állapotának és a táj sokféleségének csökkenésére,
- a határokon átnyúló és a tágabb makroregionális térségbe történő integrációra

2 A TERÜLETFEJLESZTÉS JÖVŐKÉPE 2050-IG

Arra törekszünk, hogy változatos, multifunkcionális, hatékonyan összekapcsolt és nemzetközileg integrált teret alakítsunk ki, amelyben Szlovénia a fejlesztési előnyeit a felismerhetőségre és az identitásra építi, a mindenki számára elérhető minőségi élet alapjaként. Éljük minőségi életet a térben!

Szlovénia biztonságos ország, amely garantálja a lakosság elégedettségét és jólétét egészséges környezetben. Az emberek szoros kapcsolatban vannak a természettel, a városok szintén összefonódnak a természeti elemekkel, és számos természetes folyamatokon alapuló technológiai és irányítási megoldást alkalmaznak. A lakosok büszkék Szlovéniára, és együttműködnek az összes többi érdekelt féllel és a szakmával a területrendezési közpolitika kialakításában és annak végrehajtásában. A területrendezés során a tervezés participatív formái vannak előtérben.

A településszerkezetet kisebb települések és néhány nagyobb város jellemzik, amelyek között jó az együttműködés és az összefogás a közös kihívások kezelésében. A szuburbanizáció folyamata leállt. A munkahelyi központok közelsége és az új munkaformák miatt a napi migráció jelentősen csökkent. A városi, tájépítészeti és építészeti megoldások felismerhető térbeli elrendezést hoznak létre, és figyelembe veszik a minőségi hagyományos települési mintákat.

A szlovén városok és más települések rendezettek, felújítottak, étellel teliek, biztonságosak és élhetőek az életvitel és a munka szempontjából is. Üzemeltetésük participáción alapuló és fenntartható. A lakáshasználat és a szolgáltatási területek összefonódnak a kompatibilis tevékenységekkel. A városi zöldövezetek magas aránya hozzájárul a környezet jó minőségéhez (a levegő és a víz minősége, a zajszint csökkentéséhez), lehetővé teszi a lakosok és a látogatók számára az együttlétet és a szabadtéri rekreációt, valamint hozzájárul a várható éghajlatváltozás következményeinek enyhítéséhez (a hőszigetek hatásának csökkentése, a kedvezőbb légmozgás, az árvíz kockázat és az aszály következményeinek csökkentése - víztárolás). A településekre a modern és felismerhető építészet jellemző, az újonnan épített és felújított épületekben pedig a jóminőségű lakáskörülmények. A közterületek rendezettek és étellel teliek. A zöldesített tetők csökkentik az épületek energiateljesítményét és energiatermelésre is hasznosítják őket. A városi mezőgazdaság javítja a városok élelmiszer-ellátását.

A városok fizikailag 2030-ig bővülnek, majd a várható népességcsökkenés után várhatóan megáll a fizikai növekedés. A leértékelődött városi területeket rendszeresen felújítják, és új munkahelyteremtő tevékenységekkel töltik meg, és lakóövezeteket alakítanak ki. Nagy figyelmet szentelnek a városokban az elérhető lakásokra. A lakásokat az újonnan épített épületekkel, vagy a régiek helyére újonnan épült épületekkel, és a meglévő épületállomány felújításával és korszerűsítésével biztosítják. A lakások a lakosság igényeihez igazodnak, új technikai megoldásokat és anyagokat vezetnek be.

A vidék megőrizte hagyományos és felismerhető arculatát a modernizálás mellett. A gazdasági tevékenységek között a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás dominál, a térbeli lehetőségekkel összhangban fejlődik szolgáltatási ágazat (különösen a turizmus és a rekreáció területén), kisebb vállalkozások vannak jelen, amelyek kiegészítik az alapvető tevékenységekben való foglalkoztatást. A termelés nagyrészt a helyi erőforrásokhoz kapcsolódik (faipari és élelmiszeripari tevékenység, építőipar, stb.). Vidéken a mezőgazdasági földterületek műveltek és jobb élelmiszer önellátást biztosítanak az ország számára, miközben a táj jellegzetes arculata is megmarad. A városokat és településeket napi szinten látják el helyi feldolgozású élelmiszerekkel vidéken és a városok környékein is. Az intenzív mezőgazdasági termeléshez szükséges létesítményeket úgy helyezik el a térben, hogy azok ne legyenek a tér harmóniájának és jellegének kárára.

A vidéki településeken a meglévő településen belül zajlik az építés, az épület- és az örökségi állomány felújított és jól karbantartott, valamint rendeltetésében igazodik a lakók igényeihez és a technológiai fejlesztésekhez. Az adott települést alakilag és kommunális szempontból úgy alakították ki, hogy megőrizték a hagyományos települési mintát. A legveszélyeztetettebb területeken (áradások, csuszamlások) az elvándorlás a jellemző, és a biztonságos területekre települnek át lakosok.

A megőrzött természetes és más nem lakott területeket és a zöld települési rendszereket összeköti a zöld infrastruktúra rendszerével. A megőrzött természeti és kulturális tájak, valamint a települési örökség képezi a turizmus alapját, ami megerősíti Szlovénia felismerhetőségét a tágabb térségben, zöld, egészséges és aktív országgént.

Szlovénia tengerorientált ország, amely Szlovénia területi és fejlesztési előnyeként kezeli a tengert és a partvidéket. Az innovatív, fenntartható fejlesztésen alapuló, tengerrel kapcsolatos tevékenységek mellett hagyományos tengeri tevékenységként őrzik és fejlesztik a halászatot, amely a nemzeti és a térbeli identitás részét képezi.

A különféle szinteken működő policentrikus és térben harmonikus központok rendszere az összes lakos számára megfelelő és méltányos hozzáférést biztosít a közérdekű minőségi szolgáltatásokhoz, így az oktatáshoz, egészségügyhöz, kulturális, adminisztratív és gondozó szolgáltatásokhoz. A távoli és ritkán lakott területeken a közérdekű szolgáltatásokat a helyi igényeknek és körülményeknek megfelelően szervezik meg. A nem feltétlenül fizikai jelenlétet igénylő szolgáltatásokat elsősorban elektronikus rendszereken keresztül végzik. Az összes lakott területeken biztosított a modern információs hálózatokhoz és technológiákhoz való hozzáférés.

A települési rendszerek központjai jó összeköttetésekkel rendelkeznek (közlekedési és kommunikációs infrastruktúra). Ez lehetővé teszi a lakosok, a látogatók gyors és kényelmes közlekedését, ugyanígy az áruszállítást is. A szállításnak a környezetre és a térre gyakorolt hatása (a tércsökkenés szempontjából) minimális. A központok közt gyors és hatékony tömegközlekedés működik, a közlekedési eszközök modernnek, biztonságosak és kényelmesek, minimális az anyag- és zajkibocsátás a környezetbe. A vasúti hálózat elágazó, technológiailag modern, és lehetővé teszi a rendszeres, gyakori és gyors vasúti közlekedést. A tranzit árufuvarozás vasúton történik.

Szlovénia közlekedési és energiarendszerei jól összekötöttek a szomszédos és más európai országok rendszereivel. A koperi kikötőn keresztül Szlovénia kapcsolódik a nemzetközi tengeri közlekedési útvonalakhoz, fontos összeköttető kapocsként a Földközi-tenger és a Balti-tenger közötti.

Szlovénia növeli részesedését saját zöld energiaellátásában. A gazdaságban a csúcstechnológia, a fenntartható fejlődésre orientált tevékenységek, a körforgásos gazdaság elve és a zöld technológiák dominálnak.

A természeti erőforrásokat megfelelően védik, gazdaságfejlesztésben való felhasználásuk ésszerű és fenntartható. A megőrzött természeti és kulturális örökséget jól kezelik és felhasználják különféle gazdasági tevékenységek - elsősorban a fenntartható turizmus - fejlesztésére.

3 SZLOVÉNIA TERÜLETFEJLESZTÉSEI CÉLKITŰZÉSEI

Szlovénia 2050-es területfejlesztési stratégiai céljai megteremtik a keretfeltételeket a térbeli kohézió eléréséhez, Szlovénia szerepének megerősítéséhez a határokon átnyúló folyamatokban és a nemzetközi integráció folyamatában, valamint a kortárs társadalom fejlesztési problémáinak új, multifunkcionális megoldásainak kialakításában a pozitív változások előmozdításáért. Meghatározásuknál figyelembe veszik a területfejlesztési kiindulási pontokat, a kulcsfontosságú jövőbeli kihívásokat, a globális és európai szintű dokumentumok iránymutatásait, valamint a nemzeti közpolitikák kiindulási pontjait a területfejlesztésre kiható azonosított hatásokkal.

Figyelembe véve a társadalmi igényeket, környezeti tényezőket és gazdasági szükségleteket, a területfejlesztés stratégiai céljai a következők:

- a területi hatékonyság fokozása az erőforrások hatékony felhasználásának előmozdítása területén, a területi összeköttetések javítása terén (belföldön és nemzetközi szinten), valamint a térségek gazdasági versenyképességének javítása terén;
- a términőség javítása, amely magában foglalja a lakó- és a természeti környezet minőségét, a lakások elérhetőségét, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint ösztönzi a szociális felzárkóztatást;
- erősíti a térbeli identitást a helyi ismeretek, a közösséghez való tartozás és a közösség jövőképeinek erősítésével, valamint növelik Szlovénia felismerhetőségét olyan országgént, amely magas színvonalú, megőrzött természeti és kulturális sajátosságokkal rendelkezik.

1 célkitűzés: Racionális és hatékony területfejlesztés

A területfejlesztéssel megteremtjük a térbeli igazságosság és a területi kohézió elérésének feltételeit Szlovénia területén, amely a területen folytatott tevékenységek racionális megszervezettségén alapul, a központok felszereltségén, valamint megközelíthetőségén, a területi lehetőségek hatékony felhasználásán, figyelembe véve a térbeli korlátozásokat, valamint Szlovénián belül az országrészek teljeskörű összekötöttségén.

2 célkitűzés: A szlovén városok versenyképessége

Erősödik a városok, a központok fejlesztési szerepe a policentrikus városi rendszerben, nemzeti kontextusban és a határokon átnyúló és a nemzetközi integrációs folyamatokban. Ily módon a városok hozzájárulnak az ország gazdasági, szociális és társadalmi fejlődéséhez.

3 célkitűzés: Minőségi élet a városi területeken és vidéken

Kompakt településszerkezetű, vonzó, egészséges és biztonságos városokat és településeket akarunk létrehozni a lakhatás szempontjából, a munkavégzéshez, az alkotáshoz és a szabadidő eltöltéséhez, valamint javítani szeretnénk az energia, a víz, a levegő és a talaj fenntartható kezelésén a városok és más települések integrált üzemeltetése keretében.

4. célkitűzés: A térbeli identitás és a területi multifunkcionalitás erősítése

Fennmaradóvá kell tenni és fejleszteni a térbeli identitás kulcsfontosságú elemeit, így a természeti értékeket és a biodiverzitást, a kulturális örökséget, valamint a tájat. A gazdasági és társadalmi fejlődésbe való átgondolt bevonásuk hozzájárul Szlovénia jobb hírnevéhez, rendezett, vonzó, kreatív, egészséges és zöld országgént.

5. célkitűzés: Területi ellenállóképesség és a változásokhoz való alkalmazkodóképesség

Erősíteni kell a közigazgatás és a döntéshozók kompetenciáját a területfejlesztési lehetőségeket befolyásoló változások időben történő felismeréséhez, valamint a szakmailag támogatott és társadalmi szempontból elfogadható döntésekhez és intézkedésekhez szükséges erőforrások és részvételi folyamatok mozgósítására.

4 SZLOVÉNIA TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A területfejlesztési koncepció támogatja az ország belső térbeli kohéziójának megerősítését, valamint Szlovénia fejlesztési integrációját az európai térségbe és a makroregionális kapcsolatokat. A térbeli rendszerek és struktúrák integrációjának stratégiai keretét jelenti, amellyel megvalósíthatjuk a területfejlesztés jövőképét és céljait. Három térbeli rendszer egyidejű, szinergikus, integrált és egymástól függő fejlesztésén alapul: (1) agglomerációk (2) közüzemi és közszolgáltatások, valamint (3) zöld infrastruktúra. Tervezésük és fejlesztésük során egyidejűleg figyelembe veszik a fejlődés társadalmi, gazdasági és környezeti aspektusait, valamint figyelembe veszi az egyes, konkrét területek megalapozott szükségleteit.

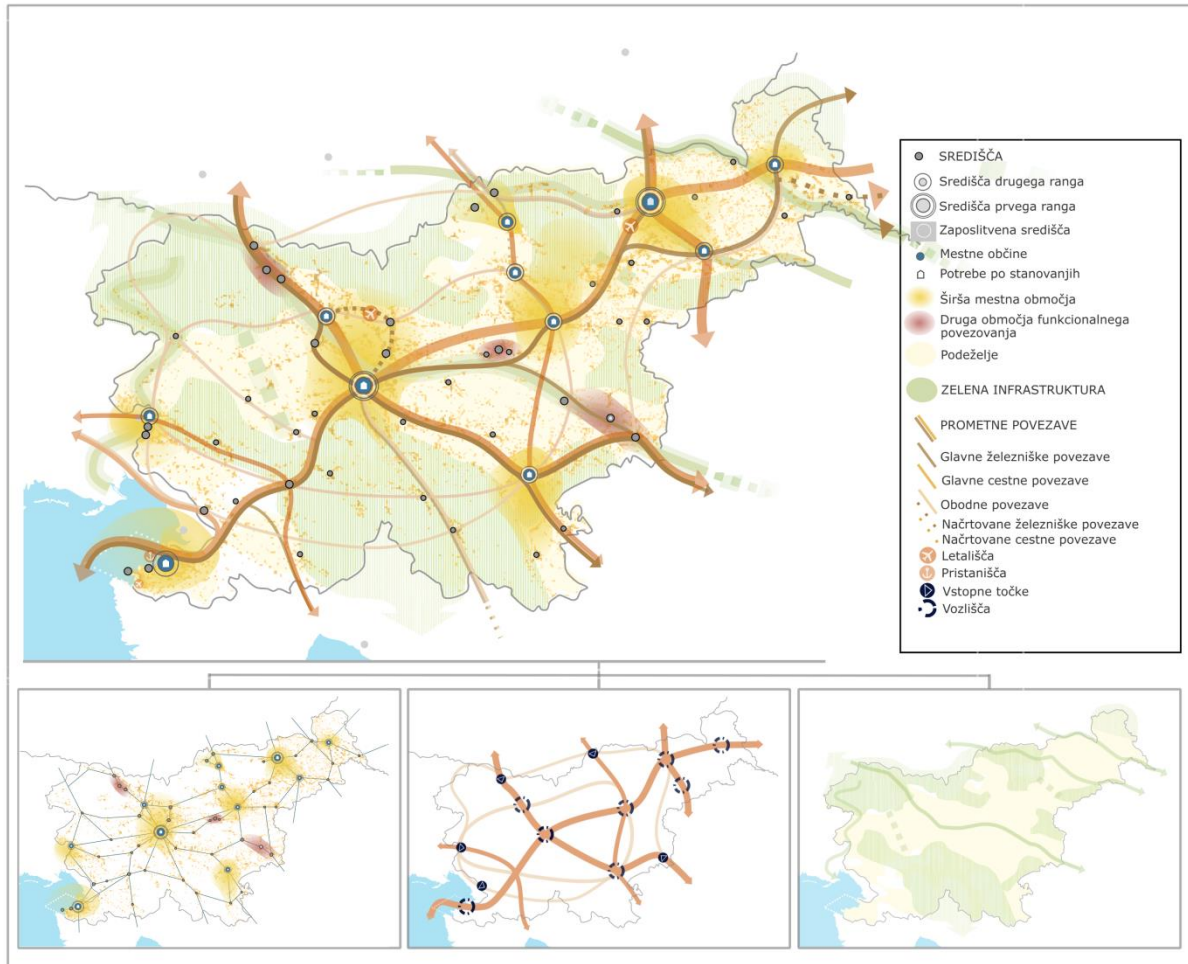
A területfejlesztési koncepció a következő elemeket tartalmazza:

- fejlesztési folyosók és belépési pontok,
- policentrikus városi rendszer központokkal és tágabb városi területekkel,
- vidék,
- zöld infrastruktúra.

A területfejlesztés koncepciója:

- követi a policentrikus fejlesztés és térbeli tevékenységek racionális szervezésének alapelveit; A policentrikus városi rendszerben a központok fejlesztésének támogatása biztosítja a térbeli tevékenységek ésszerű megszervezését, a közérdekű szolgáltatásokhoz és a közüzemi és közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést az ország egész területén, valamint az életminőség javítását;
- támogatja a központok versenyképességének növelését, miközben együttműködéssel és a központok és a tágabb városi térségekben található települések közötti és más funkcionális térségekben, valamint vidéki települések között funkcionális kapcsolatokat és interakciókat biztosítva, garantálja az egyensúlyt a különböző területek fejlesztési feltételei között, és küzdi le a távolságból eredő negatív hatásokat;

- különös figyelmet fordít a távoleső és határ menti területekre, amelyek a központtól távol esnek I., II. vagy III. szinten, valamint a közlekedési forgalmi áramlatoknak, és hegyvidéki területeknek, ahol a tengerszint feletti magasság és a domborzat miatt korlátozottak a fejlesztési lehetőségek;
- ösztönzi a helyi közösségek együttműködését, a szolgáltatások körének az adminisztratív határokon túl való kibővítését, valamint ösztönzi a területfejlesztésnek a helyi térbeli lehetőségekhez való nagyobb fokú hozzárendelését (térbeli specializáció).

SLIKA 1: A policentrikus városi rendszer, a közlekedési infrastruktúra és a zöld infrastruktúra integrációja Szlovénia területfejlesztési koncepciójában

SREDIŠČA -KÖZPONTOK, središča prvega ranga - elsőrangú központok, središča drugega ranga - másodrangú központok, zaposlitvena središča - foglalkoztatási központok, mestne občine - városok, potrebe po stanovanjih - lakásszükségletek, širša mestna območja - tágabb városi térségek, druga območja funkcionalnega povezovanja - más funkcionális térségek, podeželje - vidék, ZELENA INFRASTRUKTURA - ZÖLD INFRASTRUKTÚRA, PROMETNE POVEZAVE - FORGALMI ÖSSZEKÖTTETÉSEK, glavne železniške povezave - fő vasúti összeköttetések, glavne cestne povezave - fő közúti összeköttetések, obodne povezave - perifériális összeköttetések, načrtovane železniške povezave - tervezett vasúti összeköttetések, načrtovane cestne povezave - tervezett közúti összeköttetések, letališča - repülőterek, pristanišča - kikötők, vstopne točke - belépő pontok, vozlišča - csomópontok

Fejlesztési folyosók és belépő pontok

A fejlesztési folyosók és a belépési pontok lehetővé teszik Szlovénia összeköttetését és összekapcsolását a szomszédos területekkel, Európával és világszerte. Szlovénia közüzemi és közszolgáltatásaival, a természet legértékesebb részeinek a zöld infrastruktúra hálózatához történő csatlakoztatásával, valamint a makroregionális és határokon átnyúló összeköttetésekbe való bekapcsolásával erősíti a szlovén városok és területek versenyképességét az európai városi hálózatban.

Szlovénia a nagy európai földrajzi régiók, az Alpok, az Adriai-tenger, a Duna mente és Közép-Európa része. E régiók részeként aktív szerepet vállal a makroregionális és a határokon átnyúló integrálódás elmélyítésében. Ezzel megerősíti szerepét, valamint hozzájárul a közös kérdések megoldásához, különös tekintettel a határokon átnyúló, dombos és hegyvidéki területeken kapcsolatos fejlesztési kihívások kezelésében, amelyek demográfiai és gazdasági szempontból stagnálnak vagy hanyatlanak. A határokon átnyúló integrációban betöltött szerepének megerősítése érdekében támogatja a határ menti városokat és más városi településeket, amelyek kapcsolódnak a határokon átnyúló tágabb városi területekhez és más funkcionális integrációs területekhez (Maribor - Graz (A), Nova Gorica - Gorica (I), Koper - Trieszt (I), Krško - Brezice - Samobor - Zágráb (Hr), Ilirska Bistrica - Rijeka (Hr), Gornja Radgona - Radgona (A). A közös határokon átnyúló problémák és fejlesztési kihívások kezelése érdekében támogatják a közös fejlesztési programok és projektek kialakítását. Szlovénia elsődlegesen támogatja a határokon átnyúló egyesülések létrehozását, amelyek a Stratégia területi célkitűzéseit és prioritási tartalmát valósítják meg és Szlovéniában van a székhelyük.

Policentrikus városi rendszer

A policentrikus városi rendszer, amely a közérdekű és a gazdaság szempontjából fontos tevékenységek átgondolt megszervezésén alapul, hozzájárul az ésszerű és hatékony területfejlesztéshez; hozzájárul a városi életminőség javításához; vonzó, vitális és versenyképesebb városi településeket hoz létre, valamint csökkenti a peremvidékekre és elővárosokba történő elvándorlást. Következésképpen csökken a beépítések és az (autó) mobilitás által az erőforrások rendelkezésre állására és minőségére kifejtett nyomása, valamint lehetővé teszi a térszerkezet fokozottabb rendezettségét.

A települések és a régiók zöldfelületekkel tagolt rendszereivel biztosítják a városi életminőséget és a települések térbeli teljességét a tagoló zöld övezetekkel. A település, az infrastruktúra és a táj fejlesztése során az egyik kulcsfontosságú elv a térbeli identitásról való gondoskodás, amely tiszteletben tartja a tér természetes és kulturálisan adott alkotóelemeit, és hozzájárul a városi és vidéki települések és a táj harmonikus külső és belső arculatához.

A vidéki térségek életminőségét a távoli és a határ menti területeken a közérdekű szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést biztosító központok megfelelő térbeli elrendezése, valamint a szlovén vagy a határokon átnyúló térségben a megfelelő infrastrukturális kapcsolatok révén a hozzáférhetőség minimális szintjének bevezetésével kell megerősíteni. A közlekedési hálózat - a vasúti, a közúti és a kerékpáros kapcsolatok funkcionálisan kapcsolódik az európai közlekedési hálózathoz; az országon belül pedig a városi központokat egységes policentrikus hálózatba köti és velük összhangban fejleszti. Tekintettel a regionális szinten megalapozott igényekre, egy periferiális útrendszert fejlesztünk ki.

Vidék

A vidéket olyan helyként definiáljuk, amely kívül esik a sűrűbben lakott területeken, és nem egységes. Különbözik a térbeli kihívások és lehetőségek szempontjából, különös tekintettel a fekvésére, természeti, demográfiai és társadalmi jellemzőire, valamint a policentrikus városi rendszer központjaival való összekötöttségére és elérhetőségére. A vidéki területekre a mezőgazdasági és erdészeti földhasználat jellemző, a természeti folyamatok és a természeti adottságok megőrzése, a vidéki települések és falvak, valamint a természeti és a kulturális örökség védett területeinek nagy aránya.

Ezeknek az elemeknek az összefonódása alakítja ki a jellegzetes tájakat, valamint a települési és tájbéli felismerhetőséget, ami javítja az életminőséget és vonzerejét a turizmus szempontjából. A vidékre jellemző a zöld infrastruktúra és az ahhoz kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatások nagy hányada. Vidéken találhatóak a mezőgazdaság stratégiai területei, amelyek fontosak az élelmezésbiztonság, valamint a minőségi élelmiszerek helyi ellátása szempontjából. Itt találhatóak azok a fontos természeti erőforrások, amelyeket fenntartható módon lehet felhasználni a társadalom jólétének javítása érdekében.

A vidék népsűrűségének és életerősségének fenntartása érdekében, különösen a hegyvidéki, valamint a távoleső és a határ menti hegyvidéki területeken a lakosok számára összehasonlítható életkörülményeket kell biztosítani, és gondoskodni kell az általános gazdasági érdekű szolgáltatások, különösen az oktatás, az egészségügy, az adminisztratív és a gondozási szolgáltatásokhoz való megfelelő és egyenjogú hozzáféréséről.

Zöld infrastruktúra

A zöld infrastruktúra funkcionálisan kapcsolódó természetes és félig természetes területek rendszere, amelyek lehetővé teszik a természetes folyamatokat az egészséges, reprodukív, biztonságos, vonzó és multifunkcionális térhez. A Natura 2000 hálózaton kívül a zöld infrastruktúra szerkezetét a védett területek, természeti értékek, városi területek zöldövezetei és más, az ökológiai összekapcsolhatóság szempontjából fontos területek alkotják. Ezekhez kötődnek a régiók zöld rendszerei és a települések zöld rendszerei, amelyek regionális és helyi szinten a zöld infrastruktúra részét képezik. A zöld infrastruktúra nem új védelmi rendszer, hanem az érdekelt felek a zöld infrastruktúra funkcióinak megvalósítását vagy fejlesztését koordinálják a területrendezési és -tervezési folyamatokban, valamint a területi vagy ágazati irányításban nemzeti, regionális és helyi szinten a zöld infrastruktúra multifunkcionalitásának elérése céljából.

5 IRÁNYELVEK A TERÜLETFEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK ELÉRÉSÉHEZ ÉS A TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ

A területfejlesztési stratégia a területfejlesztés hosszú távú orientációjára stratégiai irányelveket határoz meg nemzeti, regionális és helyi szinten, köztük a területfejlesztés, a városfejlesztés, a

vidékfejlesztés, a zöld infrastruktúra, a kiemelkedő jelentőségű területek és térségek, valamint a közpolitikák fejlesztésének és kialakításának általános irányvonalait.

Az általános politikák tartalmazzák a települések rendezésének és fejlesztésének általános irányvonalait, a vidéki településekre vonatkozó irányvonalakat, valamint a városokra és más városi településekre vonatkozó politikákat, amelyre kijelölik a hosszú távú fejlődés területeit; az általános iránymutatások tartalmazzák a helyi közszolgáltatások fejlesztésének irányelveit a környezetvédelem területén, a lakhatást, a jelentősebb társadalmi infrastruktúrát, a gazdasági tevékenységeket, a bevásárlóközpontokat és a közlekedési területeket.

A városfejlesztési irányelvek általános iránymutatásokat tartalmaznak a városok és más városi települések, a tágabb városi területek és a fejlesztési folyosók fejlesztésére.

A vidékre vonatkozó irányelvek tartalmazzák a vidékfejlesztési, erőforrás-gazdálkodási és vidékfejlesztési politikákat, valamint a hegyvidéki és határ menti területekre vonatkozó iránymutatásokat, amelyek sajátos jellemzőik, elhelyezkedésük vagy szerkezeti jellemzőik miatt átfogó ágazatközi kezelést és összehangolt többszintű megközelítést igényelnek.

A zöld infrastruktúrára vonatkozó irányelvek tartalmazzák a biológiai sokféleség megőrzésére és javítására, a táj felismerhetőségére, az ökológiai kapcsolatok javítására, a terület sebezhetőségének csökkentésére, valamint az emberi egészség és a lakott területeken az életminőség megőrzésére vonatkozó általános iránymutatásokat.

A kiemelkedő jelentőségű területekre és térségekre vonatkozó iránymutatások tartalmazzák a különleges fejlesztési lehetőségekkel rendelkező területekre vonatkozó iránymutatásokat, így például a turisztikai vagy védett területekre, valamint a specifikus területekre vonatkozóan, ide tartozik a települések és a tájak felismerhetőségének megőrzése és fejlesztése, valamint az alacsony széndioxid-kibocsátású társadalomba való áttérés.

A kiemelkedő jelentőségű területekre és térségekre vonatkozó irányelvek útmutatást nyújtanak a tengerre és a partvidékre is, amelyek útmutatásokat tartalmaznak a tengeren és a tengerparton folytatott tevékenységek fejlesztésére vonatkozóan, amelyek alapul szolgálnak a tengeri területrendezési terv elkészítéséhez és az integrált partvidék menedzsment kialakításához.

6 FEJLESZTÉSI IRÁNYELVEK ÉS A KÖZPOLITIKÁK KIALAKÍTÁSA

A közpolitikai fejlesztési irányelvek magukban foglalják a területfejlesztést támogató közpolitikák kidolgozását és a területi közpolitikák végrehajtásának szinergikus hatásainak elérését. A területgazdálkodásra vonatkozó iránymutatások tartalmazzák az ágazatok közötti integrációra és a szintek közötti és az ágazatok közötti együttműködésre vonatkozó iránymutatásokat, nemzeti, regionális és helyi szintű stratégia összehangolt megvalósításának alapjaként, iránymutatásokat az esetleges térbeli konfliktusok leküzdésére és a szinergiák elérésére a területfejlesztés különböző

szintjein, valamint iránymutatásokat a közpolitikák stratégiával való összehangoltságának felülvizsgálatára.